

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas)

(TAP-22-2182) (22-13302(2))

2022-12-19 Nr. NV-3679

Vilnius

Projekto rengėjas – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM).

Projekto tikslai – įgalinti švietimo, mokslo ir sporto ministrą patvirtinti tvarkos aprašą dėl mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimo, valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšų paskirstymo mokslo ir studijų institucijoms, duomenų, kurių reikia siekiant atlikti studijų veiklos pasiekimų vertinimus, teikimo ir juo vadovaujantis skirti valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšas mokslo ir studijų institucijoms, nustatyti mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimo kriterijų svorio koeficientus (toliau – Aprašo projektas).

Dabartinė situacija:

2021 m. lapkričio 18 d. priimto Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75¹, 75², 75³, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 76¹, 76², 83¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 (toliau – Įstatymas Nr. XIV-654) nuostatos nustato, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi patvirtinti tvarkos aprašus dėl:

1) valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšų paskirstymo mokslo ir studijų institucijoms pagal kiekvienais metais atliekamo mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimo rezultatus;

2) mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimo kriterijų svorio koeficientų nustatymo;

3) duomenų, kurių reikia siekiant atlikti mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimą, teikimo;

4) Studijų kokybės vertinimo centro atliekamo studijų veiklos pasiekimų vertinimo.

Įstatymas Nr. XIV-654 nustato, jog mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimas bus atliekamas pagal šiuos kriterijus:

1) studijų rezultatyvumas;

2) studijų tarptautiškumas;

3) studentų įdarbinimas į mokslo, meno ir studijų veiklas;

4) absolventų karjeros sėkmingumas;

5) studijų prieinamumas;

6) mokslo ir studijų institucijų lėšos, gautos iš ūkio subjektų, nevyriausybinių organizacijų ir fizinių asmenų už užsakymus studijoms ir pagal paramos sutartis studijų veiklai vykdyti.

2022 m. gruodžio 8 d. Seimo posėdyje buvo priimtas Įstatymo Nr. XIV-654 9 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriame numatytas aukščiau nurodytų nuostatų įsigaliojimas 2023 m. sausio 1 d. Taip pat buvo nustatyta, jog valstybės biudžeto skatinamasis finansavimas mokslo ir studijų institucijoms už studijų veiklos pasiekimus pirmą kartą bus skiriamas 2024 metams pagal 2022–2023 studijų metų rezultatus.

Projekto esmė. Siekiant teisėkūros ekonomiškumo, efektyvumo principų įgyvendinimo, įvertinus planuojamo parengti teisės akto turinį, apimtį ir galimą poreikį tikslinti jo nuostatas sprendžiant įgyvendinimo metu kylančias problemas, Projektu siūloma įgalinti švietimo, mokslo ir sporto ministrą patvirtinti Aprašo projektą.

Istatyme Nr. XIV-654 numatyta, kad pagal studijų veiklos pasiekimų vertinimo suminius įverčius visoms mokslo ir studijų institucijoms 2024 metais bus skiriama 5 procentai, 2025 metais – 10 procentų, 2026 ir vėlesniais metais – 20 procentų valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuotų nuo praėjusių metų valstybės biudžete patvirtintų asignavimų, skirtų studijų baziniam finansavimui. Papildomų lėšų poreikis preliminariais skaičiavimais 2024 metais – 11,2 mln. Eur, 2025 metais – 24,3 mln. Eur, 2026 ir vėlesniais metais – 50,7 mln. Eur. Šios papildomos lėšos turės būti numatytos ŠMSM asignavimuose tvirtinant valstybės biudžetą 2024 ir vėlesniais metais.

Nauda. Bus sukurtos teisinės prielaidos pokyčiams, kurie įgalintų mokslo ir studijų pažangą, skatintų studijų kokybės augimą.

Atitiktis Vyriausybės programai. Įgyvendinamos Vyriausybės programos projekto „Modernus, efektyvus ir į misiją orientuotas aukštojo mokslo valdymas“ nuostatos, kurio viena iš iniciatyvų yra aukštųjų mokyklų finansavimo susiejimas su jų veiklos kokybės rodikliais.

Derinimas. Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Lietuvos mokslo taryba, Studijų kokybės vertinimo centru, Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija.

Į Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Finansų ministerija pastabų neturėjo.

Lietuvos universitetų rektorių konferencija ir Lietuvos kolegijų direktorių konferencija darbo tvarka Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją informavo, kad iš esmės Nutarimo projektui neprieštarauja, tačiau iš anksto norėtų susipažinti su Aprašo projektu. Atsižvelgiant į tai, ŠMSM parengė ir 2022 m. lapkričio 8 d. raštu Nr. SR-4256 pateikė derinti Aprašo projektą suinteresuotoms institucijoms: Studijų kokybės vertinimo centrui, Lietuvos universitetų rektorių konferencijai, Lietuvos kolegijų direktorių konferencijai, Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencijai, Nacionalinei švietimo agentūrai, Valstybiniam studijų fondui, Lietuvos studentų sąjungai, Vilniaus universiteto Studentų atstovybei. Lietuvos mokslo taryba ir Studijų kokybės vertinimo centras Projektui pastabų nepateikė, tačiau bendradarbiavo ir darbo tvarka teikė siūlymus rengiant Aprašo projektą. Aprašo projektas darbo tvarka buvo aptartas su Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija. Jis 2022 m. lapkričio 16 d. buvo pristatytas Seimo Švietimo ir mokslo komitete.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabą, Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Kristina Miliauskaitė